

करारमा शिक्षक भर्ना, विद्यालय सञ्चालन अनुमति, स्वीकृति एवम् समायोजन व्यवस्थापन  
कार्यविधि, २०७६

स्वीकृत मिति २०७६।०२।१३

बेलकोटगढी नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययन अध्यापनलाई सुनिश्चित गरी विद्यालय सञ्चालनलाई सुचारु गर्न विद्यालयको स्वीकृत रिक्त दरबन्दीमा कारार शिक्षक भर्ना तथा पद पूर्ति गरी शिक्षक व्यवस्थापन गर्न र विभिन्न कारणले विद्यार्थी संख्या ज्यादै न्यून भएका विद्यालयहरूलाई समायोजन गरी अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा गाभ्न आवश्यक भएकाले बेलकोटगढी नगरपालिका शिक्षा ऐन, २०७५ को दफा १९(क) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगर कार्यपालिकाले मिति २०७६।०२।... मा यो कार्यविधि स्वीकृत गरी जारी गरीएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१.१ यो कार्यविधिको नाम “करारमा शिक्षक भर्ना, विद्यालय सञ्चालन अनुमति, स्वीकृति एवम् समायोजन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।

१.२ यो कार्यविधि कार्यपालिकाले निर्णय गरेको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

२.१ “ऐन” भन्नाले बेलकोटगढी नगर शिक्षा ऐन, २०७५ सम्भन्नु पर्छ ।

२.२ “कार्यविधि” भन्नाले नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयमा करारमा शिक्षक भर्ना, विद्यालय सञ्चालन अनुमति, स्वीकृति एवम् समायोजन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ सम्भन्नु पर्छ ।

२.३ “कार्यालय” भन्नाले नगर कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सम्भन्नु पर्छ ।

२.४ “समिति” भन्नाले शिक्षक छनौटका लागि गठन गरिएको समिति सम्भन्नु पर्छ ।

२.५ “कार्यपालिका” भन्नाले बेलकोटगढी नगरपालिकाको कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ ।

२.६ “नगरपालिका” भन्नाले बेलकोटगढी नगरपालिका सम्भन्नु पर्छ ।

२.७ “शिक्षक” भन्नाले विद्यालयको अध्यापक सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले प्रधानाध्यापक समेतलाई जनाउँछ ।

३. कार्यविधि लागु हुने क्षेत्र

यो कार्यविधि बेलकोटगढी नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सबै विद्यालयहरूमा लागु हुनेछ ।

#### ४. शिक्षक छनौट समिति

४.१ सामुदायीक विद्यालयमा प्रधानाध्यापक वा अस्थायी करार शिक्षक नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न प्रत्येक विद्यालयमा देहाय बमोजिमको शिक्षक छनौट समिति हुनेछ ।

(क) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष -अध्यक्ष

(ख) नगर कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको प्रतिनिधी -सदस्य

(ग) माध्यमिक तहको शिक्षक छनौट गर्नु पर्ने भएमा शिक्षाशास्त्रमा कम्तीमा स्नातकोत्तर र अन्य तहको भए शिक्षा शास्त्रमा कम्तीमा स्नातक तह उत्तीर्ण गरेका सूचिकृत व्यक्तिहरु मध्येबाट विशेषज्ञको रुपमा दुई जना -सदस्य

(घ) प्रधानाध्यापक -सदस्य सचिव

४.२ समितिले देहायका सेवासंग सम्बन्धित शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी यस कार्यविधिवमोजिम करारमा राख्न सक्नेछ ।

(क) विद्यालय शिक्षासंग सम्बन्धित ।

४.३ प्रधानध्यापक छनौट गर्ने बैठकमा प्रधानाध्यापकको लागि उम्मेदवार नभएको शिक्षकहरु मध्ये बरिष्ठतम शिक्षकले सदस्या सचिवको रुपमा काम गर्ने ।

#### ५. विशेषज्ञ सूची सम्बन्धमा

५.१ बुँदा ४.१(ग) अनुसारको विशेषज्ञ छनौट गरी सुचिकृत गर्न कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट पन्द्र दिनको म्याद दिइ सूचना प्रकाशन गर्ने ।

५.२ विशेषज्ञको रुपमा सूचिकृत हुन देहायबमोजिमको योग्यता पुरा गरेको हुनुपर्ने छ ।

(क) आधारभुत तह (१-५ र ६-८) को लागि कम्तीमा शिक्षा शास्त्रमा स्नातक उत्तिर्ण, सम्बन्धित तह / विषयको स्थायी शिक्षक र तीन वर्ष शिक्षण अनुभव (अस्थाई सेवा समेत) भएको हुनु पर्नेछ ।

(ख) माध्यमिक तह (९-१२) को लागि कम्तीमा स्नातकोत्तर वा शिक्षा शास्त्रमा स्नातकोत्तर उत्तिर्ण, सम्बन्धित तह / विषयको स्थायी शिक्षक र तीन वर्ष शिक्षण अनुभव (अस्थाई सेवा समेत) भएको हुनु पर्नेछ ।

- (ग) विशेषज्ञको रूपमा सूचिकृत हुन शिक्षक सेवा आयोगको पाठ्यक्रम र विशिष्टिकरण तालिका बमोजिम सबै विषयका प्रश्न पत्र (नेपाली र अंग्रेजी माध्यममा) निर्माण, उत्तरकुञ्जिका निर्माण तथा उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्न सक्ने हुनु पर्नेछ ।
- ५.३ माध्यमिक तहको विशेषज्ञको रूपमा सूचिकृत भएका विशेषज्ञले आधारभुत तहको विशेषज्ञको रूपमा समेत काम गर्न सक्नेछन् ।
- ५.४ विशेषज्ञको रूपमा सूचिकृत हुन देहाय अनुसारका कागजात पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (क) नेपाली नागरीकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
- (ख) शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
- (ग) स्थायी अध्यापन अनुमति पत्रको प्रतिलिपी ।
- (घ) अस्थायी/स्थायी नियुक्ति पत्रको प्रतिलिपी ।
- ५.५ विशेषज्ञको रूपमा सूचिकृत हुन निवेदन साथ रु.१५००/- दस्तुर तिरेको रसिद पेश गर्नु पर्नेछ ।
- ५.६ आधारभुत तह (६-८) र माध्यमिक तहको लागि विषयगत रूपमा विशेषज्ञ सूचिकृत गरीनेछ ।
- ५.७ एक पटक सूचिकृत भएका विशेषज्ञहरूको समयावधि दुई वर्षको हुनेछ ।
६. विद्यालयको रिक्त दरबन्दी अस्थायी करार गर्दा नगर कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट अनुमति लिई गर्नु पर्नेछ ।
७. विद्यालयले सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने
- ७.१ अस्थायी करारमा शिक्षक पदपूर्ति गर्नका लागि विद्यालयले नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, विद्यालय रहेको वडा कार्यालय, विद्यालय र सार्वजनिक स्थानमा सूचना टाँस गरी मुचुल्का गर्नु पर्नेछ ।
- ७.२ रिक्त स्थानमा दरखास्त दिने उम्मेदवारले निम्न कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (क) शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
- (ख) नेपाली नागरीकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
- (ग) स्थायी अध्यापन अनुमति पत्रको प्रतिलिपी ।
८. अस्थायी करार शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी छनौट सम्बन्धि व्यवस्था
- ८.१ बुँदा नं. ४.१ बमोजिम गठन भएको समितिबाट अस्थायी करार शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी छनौट सम्बन्धि कार्य गरीनेछ ।

९. बुँदा ७ बमोजिम करार शिक्षक नियुक्तिका लागि सूचना प्रकाशन गर्दा नगर कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट दरबन्दी रिक्त रहेको व्यहोरा प्रमाणित गराएर मात्र गर्नु पर्नेछ, र माध्यमिक तथा आधारभुत (६-८) तहमा विषय मिल्ने गरी मात्र अस्थायी करारमा शिक्षक नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

१०. परीक्षा सञ्चालन

रिक्त दरबन्दीमा शिक्षक नियुक्ति गर्दा शिक्षक सेवा आयोगले तोकेको मापदण्डमा रही देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी परीक्षा सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(क) सूचिकृत विशेषज्ञ द्वारा प्रश्नपत्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(ख) लिखित परीक्षा एक सय पूर्णाङ्कको हुनेछ ।

(ग) अन्तर्वार्ता पन्द्र पूर्णाङ्कको हुनेछ ।

११. कार्य, शर्त, पारिश्रमिक र अवधि

११.१ यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्ति गरिएका शिक्षक तथा कर्मचारीको मासिक पारिश्रमिक प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

११.२ नियुक्ति भएका मितिले प्रत्येक छ महिनामा विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट म्याद थप गरी विद्यालयले कारार सेवामा राख्न सक्नेछ ।

११.३ यो नियम नगरपालिका भित्रका यो कार्यविधि लागु हुनुभन्दा अघि अस्थायी करारमा नियुक्ति भएका शिक्षक तथा कर्मचारीको हकमा समेत लागु हुनेछ ।

११.४ यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्ति भएका शिक्षक प्रचलित ऐन नियम अनुसार स्थायी प्रक्रियाबाट छनौट भई उक्त दरबन्दिमा खटिइ आएमा स्वतः खारेज हुनेछन् ।

१२. विद्यालय सञ्चालन एवं कक्षा थप अनुमति

बेलकोटगढी नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालय सञ्चालन एवं कक्षा थपका लागि अनुमति माग गर्दा शैक्षिक सत्र शुरूहुनु भन्दा तीन महिना अगावै दुईओटा सामुदायिक विद्यालयको सहमति सहित अनुसूची १ बमोजिम निवेदन दिनु पर्नेछ ।

१३. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय खोल्नका लागि अनुसूची १ अनुसार दिएको निवेदनमा अनुसूची २ बमोजिम चाहिने पूर्वाधारहरू पूरा गरेको पाईएमा नगर कार्यपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट नगर शिक्षा समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय बमोजिम अनुमति दिन सकिने छ ।

१४. विद्यालय वा तह समायोजन सम्बन्धमा

दुई वा दुईभन्दा बढी विद्यालय वा तहको समायोजन देहाय बमोजिमका आधारमा नगर शिक्षा समितिको निर्णयबाट गर्न सकिनेछ :

१४.१ अनुसूची २ बमोजिमको पूर्वाधार नभएको ।

१४.२ अधिकांश कक्षामा अनुसूची २ बमोजिमको विद्यार्थी संख्या नभएको ।

१४.३ नगरपालिकाबाट खटाईएका निरीक्षकको स्थलगत प्रतिवेदनमा अनुसूची २ बमोजिम पूर्वाधार तथा विद्यार्थी संख्या नभएको प्रतिवेदन प्राप्त भएमा ।

१४.३ दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयका व्यवस्थापन समितिले एउटै विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गर्न संयुक्त निवेदन दिएमा ।

#### १५. खारेजी र बचाउ

१५.१ यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त हुने शिक्षकको योग्यता, विद्यालयको तहगत परिभाषा लगाएतका अन्य विषय सम्बन्धि प्रवधान प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम हुने छ ।

१५.२ यो कार्यविधि संघीय शिक्षा ऐन/नियम, प्रदेश शिक्षा ऐन/नियम र नगर शिक्षा ऐन/नियम संग बाभिएको हदसम्म प्रचलित कानून लागु हुनेछ ।

अनुसूची-१

विद्यालय खोल्ने, कक्षा थप गर्ने अनुमतिका लागि दिइने निवेदन

श्रीमान् प्रमुखज्यू,

मिति :.....

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा,

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय बाघखोर,

बेलकोटगढी नगरपालिका, नुवाकोट ।

विषय : विद्यालय खोल्ने, कक्षा थप गर्ने अनुमति सम्बन्धमा ।

शैक्षिक सत्र ..... देखि.....तह/कक्षाको विद्यालय खोल्न चाहेकोले अनुमतिको लागि देहायका विवरणहरु खुलाई यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

(क) प्रस्तावित विद्यालयको :

१. नाम .....

२. ठेगाना

(क) वडा नं. .... (ख) गाउँ टोल .....

(ग) फोन नं. .... (घ) फ्याक्स नं. ....

(ङ) ईमेल ठेगाना .....

(३) विद्यालयको किसिम

(१) सामुदायिक

(२) संस्थागत

(क) शैक्षिक गुठी (ख) निजी गुठी (ग)कम्पनी

(४) अनुमति लिन चाहेको तह ..... अनुमति लिन चाहेको कक्षा .....

(५) भविष्यमा सञ्चालन गर्न चाहेको तह..... र कक्षा .....

(ख) प्रस्तावित विद्यालयको लागि पूरा गरीएको भौतिक पूर्वाधार

(१) भवनको विवरण :

(१) संख्या (२) भवनको प्रकार: कच्ची/ अध पक्की/पक्की

(३) आफ्नै/बहालमा/सार्वजनिक

(२) कक्षा कोठाको विवरण :

सि.नं	कोठाको संख्या	लम्बाई	चौडाई	उचाई	भ्यालको साईज	ढोकाको साईज	प्रकाश र बत्तिको व्यवस्था	प्रयोजन	कैफियत

(३) फर्निचरको संख्या

डेस्क	बेञ्च	टेबल	दराज	मेच	अन्य	कैफियत

(४) खेलकूद मैदानको क्षेत्रफल र अवास्था :

(५) जग्गा जम्मा रोपनी :

(६) छात्र शौचालय संख्या ..... छात्रा शौचालय संख्या .....

(७) पिउने पानीको अवस्था :

(८) पुस्तकालयको अवस्था ..... पुस्तक संख्या .....

(९) प्रयोगशालाको अवस्था

(१०) प्रयोगशाला सामग्री

(११) सवारी साधनको विवरण :

(१२) शैक्षिक सामग्रीको विवरण

(ग) विद्यार्थी संख्या (प्रस्तावित) :

कक्षा	भ्रम्	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
संख्या													

(घ) तहगत/विषयगत शिक्षक संख्या र शैक्षिक योग्यता(प्रस्तावित)

(ङ) अर्थिक विवरण (प्रस्तावित):

१. अचल सम्पति
२. चल सम्पति
३. बार्षिक आम्दानी
४. आम्दानीको श्रोत

माथि लेखिएका विवरणहरु ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहूला बुझाउँला ।

विद्यालयको छाप

निवेदकको सही .....

निवेदकको नाम .....

ठेगाना .....

मिति .....

संलग्न गर्नुपर्ने कागजात :

१. विद्यालय विकास योजना
२. जग्गा/भवन भाडामा भएमा भाडामा लिने दिने सम्झौताको प्रतिलिपी ।
३. प्रस्तावित विद्यालयको क्षेत्रको शैक्षिक नक्सा ।
४. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ।
५. संस्थागत विद्यालय भएमा शैक्षिक गुठीको विधान वा कम्पनीको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको प्रतिलिपी ।

## अनुसूची-२

विद्यालय खोल्ने, कक्षा थप गर्नको लागि चाहिने पूर्वाधारहरु

१. कक्षा कोठाहरु सामान्यतया नौ फिट उचाईको र घाम तथा पानीबाट बचाउ हुने किसिमको हुनुपर्ने,
२. कक्षा गत क्षेत्रफल : बाल शिक्षा कक्षा र प्राथमिक तह (१-५)को लागि प्रति विद्यार्थी ०.७५ वर्ग मिटर तथा आधारभूत तह (६-८) र माध्यमिक तहको लागि १.०० वर्ग मिटर भन्दा कम हुन नहुने,
३. अध्यापन गराइने कक्षा कोठामा हावाको प्रवाह, प्रयाप्त प्रकाशको व्यवस्थाका साथै स्वस्थ हुनु पर्ने,
४. कक्षा कोठामा विद्यार्थी संख्याको आधारमा फर्निचरको व्यवस्था हुनुपर्ने,
५. यथेष्ट स्वस्थकर पिउने पानीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
६. विद्यालयमा ५० जना विद्यार्थी बराबर एक कम्पार्टमेन्ट हुनेगरी छात्र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था हुनु पर्ने,
७. पाठ्यक्रम, शिक्षक निर्देशिका, पाठ्यपुस्तक सहितको पुस्तकालयको व्यवस्था हुनुपर्ने,
८. पाठ्यक्रम बमोजिम शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप गराउन आवश्यक शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
९. सम्पूर्ण विद्यार्थी एकैसाथ उभिन सक्ने कम्पाउण्ड हुनु पर्ने,
१०. खेल मैदान तथा खेल सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
११. पाठ्यक्रम अनुसारको विज्ञान प्रयोगशाला हुनुपर्ने,
१२. सामुदायिक विद्यालयमा प्रति कक्षा सामान्यतया गाउँ (छरिएर रहेको बस्ति) क्षेत्रमा ३५ र शहरी क्षेत्रमा ४५ विद्यार्थी हुनुपर्ने,
१३. संस्थागत विद्यालयमा न्यूनतम २२ र अधिकतम ४४ र औसत ३३ विद्यार्थी हुनुपर्नेछ,
१४. सामुदायिक विद्यालयमा कम्तीमा देहायबमोजिमको शिक्षकको व्यवस्था हुनु पर्नेछ :
  १. माध्यमिक तह (११-१२)को लागि विषयसमुह अनुसार अध्यापन गराउने शिक्षक संख्या (उदहरणका लागि एक विषयसमुहका लागि ५ जना शिक्षक),
  २. माध्यमिक (९-१०) ५
  ३. आधारभूत तह (६-८)को लागि ४(३+१)
  ४. प्राथमिक तह (१-५)को लागि ५

५. प्राथमिक तह (१-३)को लागि ३
६. पूर्वप्राथमिक तह प्रति शिशु कक्षाको लागि १ शिशु-कक्षा शिक्षक र १ आया हुनु पर्नेछ ।
७. प्रत्येक विद्यालयमा कम्तिमा एक विद्यालय सहयोगी र माध्यमिक विद्यालयमा एक विद्यालय कर्मचारी हुनु पर्नेछ ।
८. संस्थागत विद्यालयमा कक्षा शिक्षक अनुपात न्यूनतम १:१.४ हुन पर्नेछ ।
१५. विद्यालयको स्थायी आय स्रोत हुन पर्ने,
१६. विद्यालयमा प्राथमिक उपचार कक्ष र सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
१७. आवासीय विद्यालयको लागि आवास भवन हुनु पर्ने,
१८. विद्यालयको हाता कम्पाउण्डले घेरिएको हुनु पर्ने,
१९. भाडाको जग्गा वा भवनमा विद्यालय सञ्चालन गर्ने भए कम्तीमा पाँच वर्षको सम्झौता भएको हुनु पर्ने ।